

šolski davek. — Graški nemški tehniki nočejo več obiskovati šol, da tako posnemajo praške tovariše.

Koroško. Tudi v tem dež. zboru so ropotali Nemci zoper jezikovne naredbe, ter vsprejeli dotični predlog. Nasproti so govorili in glasovali mil. knezoškof Kahn, vsi trije Slovenci in neki katoliški Nemec.

Kranjsko. Vsi dež. zbori, kjer imajo Nemci večino, so se izrekli zoper pravične jezikovne naredbe, kranjski pa se za te ne more potegniti, ker »Narodovci« drže s Schwegelnom. — »Slovenec« je slovesno izjavil, da »Narodovci« nočejo sprave. Zalostna nam majka! — Dež. zbor izdela na predlog dr. Žitnika adresu svetlemu cesarju vsled njih vladarske 50letnice.

Primorsko. Goriški deželni zbor se letos sploh ne snide. — V Istri se letos ne bodo pobirale šolske takse. Ko se ne bi nikoli! — V isterskem dež. zboru je Bartoli predlagal, naj bo samo laščina ondi upravni jezik, ko sta vendar v Istri dve tretjini slovenski!

Hrvaško. Madjaronska večina v saboru brezobzirno vlada; neljube člane opozicije kar izključuje. Enkrat so le-ti že zapustili zbornico, vendar se pozneje vrnili ter predlagali, naj se papežu-bisernomašniku pošlje častitka, kar je bilo soglasno vsprejeto.

Vnanje države.

Rim. Sv. očetu Leonu XIII. prihajajo z vseh krajev sveta udanostne izjave o bližajoči se 20letnici njih papeževanja. Kolika tolažba za vatikanskega jetnika! — Za pozivljenje cerkvenega duha na Ogerskem so izdelali sv. oče natančen načrt, in upajo, da se bo dal v kratkem času izvesti.

Italijansko. Kralj je poklical pod orožje 100tisoč rezervistov, ker se še vedno dogajajo nemiri vsled podraženja kruha. Ljudstvo terja, naj se colnina na tuje žito čista odpravi.

Nemško. Državnemu kanclarju so plačo zvišali na 100tisoč mark. — Volitve v državni zbor bodo poleti, v pruski pa v jeseni. — Nemčija ima pri Kiao Čao, na Kitajskem sedaj 8 vojnih ladij.

Rusko. Velikansk uspeh je zopet dosegel Rus. Bospor pri Carigradu in Dardanele so namreč odprti zdaj tudi ruskim vojnim ladijam, kar je bilo dozdej prepovedano, le trgovske ladije so smele skozi.

Turško. V Armeniji so se spet začeli nemiri in so v okraju Van Kurdi mnogo kristijanov pobili. Kurdi se celo čez rusko mejo upajo. — Na predlog Rusije so se vse evropske velesile izrekle, naj bo grški princ Jurij guverner na Kreti.

Grško. Turški vojaki še niso vsi zapustili Tesalije, kjer je lani med Grki in Turki besnela vojska. Pred nekaj dnevi je prišlo 2000 turških vojakov v Lazarino izterjevat davkov. Prebivalci pa so se jim uprli in je nastala pravcata vojska.

Cerkvene zadeve.

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji leta 1897.

(Sestavil Žl. . . .)

Kakor koklja zbira pod peruti
Mlade svoje, skrbno jih varuje,
Da ne izgubé se v krilo tuje —
Zbiraš Ti, kar se Slovenca čuti,
Varuješ slovenske sine, hčere,
Družiš jih v jedinstvo roda, vere.

Te besede nam jedrnato povejo, kaj je dična družba sv. Mohorja za nas Slovence. Kje bi še bil slovenski narod dandanes, zlasti slovenski kmet, kateremu je v prvi vrsti ta družba namenjena, ako bi ne imel tako močnejše zaslombe v tej družbi! Nikdo ne more tajiti, da je ona največ pripomogla, da smo Slovenci v kratkih desetletjih tako zelo na-

predovali v izomiki, in tako smemo ponosno vstopiti v kolo drugih izomikanih narodov. Resnica pa je tudi, da nam je ravno ta družba ohranila marsikaterega Slovenca, da se ni izneveril svojemu narodu, posebno ob jezikovnih mejah.

Toda kako nas mrtve knjige branijo narodnega pogina? Da, to je res. Le pomisli, da taka množica (samo lansko leto je družba razposlala 429.240 knjig; vseh knjig skupaj pa je razposlala družba dozdej 6.503.776) v krščanskem in narodnem duhu pisanih družbinah knjig, ki romajo leto na leto med narod, ne more ostati brez dobrih posledic. Le pridno prebiraj družbine knjige in našel boš v njih lep nauk: »Ostani vedno veren katoličan, in ne sramuj se, da te je rodila mati Slovenka, govori rad mili slovenski jezik!« V družbinah knjigah vlada vseskozi krščanski in narodni duh, ki vse Slovence vspodbuja k vstrajnemu, skupnemu delu v častno in večno korist narodovo; v mohorskih knjigah se v svetli luči zrcalijo lepe pesnikove besede, ki nam navdušeno kliče: »Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!«

Zares, ponosni moramo biti, da smo Slovenci, da smo sinovi naroda, ki ima tako močan in mnogoštevilni književni zavod, kakoršnega ne najdemo niti pri velikih narodih, ki štejejo milijone svojih privržencev. Ne čudimo se, ako nas večji narodi zavidajo radi naše vrle družbe sv. Mohorja! Česar mogočni in mnogoštevilni narodi ne zmorejo, to more majhen slovenski narod. Ali se ti, dragi čitatelj, ne vrivajo nehote besede: »Ne, Slovenci še nismo zadnji!«

Toda ne samo naobraženosti in narodnega ponosa si pridobiva vsak ud družbin; ni deležen le časnega blagra; temveč, ker je družba ob enem bratovščina, postane vsak družbenik deležen tudi raznih popolnih in nepopolnih odpustkov in drugih zakladov, s katerimi so sv. oče bogato obdarili družbo. Vsak ud postane deležen tudi vseh molitev in daritev svetih maš, ki se v namen te družbe opravljajo.

Iz teh vrstic toraj vsakdo lahko uvidi, kako skrbi »Družba sv. Mohorja« za časni in večni blagor svojih udov. Tako sem kratko podal čitateljem občen pregled družbinah vrlin in velepomembnih zaslug za slovenski narod.

Toda to ni bil moj glavni namen; temveč ta članek ima pred vsem smoter, navdahniti Slovence k še večjemu navdušenju za družbo sv. Mohorja. Pristopiti kolikor mogoče obilno k temu književnemu zavodu, to je moja glavna želja, in ta želja je zlasti letos sem bolj umestna, ker je ravno v pretečenem letu družba nazadovala za precejšnje število. Ne smemo torej ostati samo pri navdušenju, ampak slednje mora postati dejanje. — Ako še nisi, dragi čitatelj »Slovensk. Gospodarja«, ud družbe sv. Mohorja, ne preišluj mnogo, hiti k župniškemu poverjeniku in daj se vpisati. Darovati ti je treba le boren goldinar za celo leto, in družba ti pošlje šestere lepih knjig, kojih po bukvarnah ne dobiš spod 3 do 4 gld. Če si pa že ud, potem še tudi ne smeš rok križem držati! Na vso moč si prizadevaj, da še več novih udov pridobiš, in to hitro, ker bo dan 1. sušca kmalu tukaj! (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kmetovalec, računi!

Dobiček, ki ga kmet ima iz celoletnega svojega truda, ni vselej enak. Včasih se mu posreči dobiti večji dobiček iz svojega posestva, včasih ima na koncu leta le zgubo. Kako naj se kmet prepriča o tem? Samo na ta način, da si zapisuje vse dohodke in vse izdatke in oboje vselej primerja. Le po tem vsak čas lahko spozna, če je gospodaril z dobičkom ali z izgubo. Vsak vé toliko, da je, če so dohodki večji kakor izdatki, pridobil, ako ne, da je izgubil.

Tako vprašanje gotovo zanima vsakega pametnega in naprednega kmeta, pa koliko imamo do zdaj kmetov, kateri o spremembah svojega premoženja malo ali nič ne vedo, ali drugače, ki nimajo natančnih računov in zapisnikov? Žalibog sila veliko.

In vendar to ni taka težava in umetnost; gotovo je bolj težavno in umetno dobro polje obdelati in stroje zato pripraviti, kakor zapisati, kar si pri gospodarstvu vsak dan sprejel in izdal. Ni tukaj kriva nesposobnost, ampak nemarnost ali celo lenoba je kriva, da kmet tako važnih zapisnikov nima. In vendar nobeden napreden kmet ne more brez takih zapisnikov obstati.

Nočem na široko popisovati, kako potrebno in koristno je za kmeta, ako ima take zapisnike, knjige. To spoznava gotovo vsak pameten človek. Naj vsak povpraša tiste, ki imajo natančne zapisnike, in slišal bode jih le hvaliti. Posebno dandanes, ko se mora kmet za vsak krajcar veliko bolj boriti, kakor kedaj prej, mora zmirom na nove in nove izvire dohodkov misliti, in v tem mu izdatno pomaga natančno knjigovodstvo.

Stari časi, v katerih so si naši predniki brez računjenja veliko premoženje pridobili, so minoli. Zdaj velja načelo »Pomagaj si sam in Bog ti pomore!« Kam bi dospel trgovec, ki ne bi vseh dohodkov in izdatkov zapisoval, mislim, da bi bil kmalu pri koncu. Ravno tako — seveda po svojem računu — mora tudi kmet v tem času svoje račune v redu imeti. Želim, da čitatelji te vrstice dobro premislijo. Nihče ne opuščaj tako važnega in koristnega natančnega knjigovodstva, posebno je to potrebno dandanes, ko imamo nove davčne postavbe. Večji posestnik, ki nima natančnih računov, ne more svojih dohodkov in izdatkov napovedati, in če bo torej več osebnega dohodninskega davka moral plačevati, kakor mu gre, si je sam kriv!

Sejmi. Dne 5. februvarija pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Dne 7. febr. na Dobrni, v Gornjem gradu in Lipnici. Dne 9. febr. v Konjicah, na Pilštanju in v Imenem (za svinje). Dne 10. febr. v Št. Juriju ob juž. žel. in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Veržeja. (Slov. gasilno društvo.) Gosp. urednik! Kaj né, da je veselo za Vas, ko zveste, da je tudi v Veržeji, o katerem ste malokedaj kaj strogo narodnega slišali, končno narodna zavest nekoliko oživela. Tukaj smo ustanovili novo gasilno društvo. Staro je namreč bilo vsled delovanja samo nekaterih barvano precej nemučursko, dasi mnogi udi niti niso za to vedeli. To je razvidno iz tega, da je sedaj velika večina udov tega društva, ki je že lansko leto menda po jetiki srečno zaspalo, pristopila novemu narodnemu društvu.

Društvo se je sestavljalo dne 27. jan. ter je ob enem volilo odbor. Voljeni so: za načelnika Ostrc Jožef, za nač. nam. Vauda Vinko, blagajnika Strniša Alojz, orodnega oskrbnika Henrik Klemenčič, vodnika plezalcev Kotnik Karol, njegov. nam. Pušenjak Karol, vodnika brizgalničarjev Avar Matjaž, njegovega nam. Sršen Franc ml., vodnika varuhov Zelenko Martin, nam. Gaberc Franc.

Društvu je ta dan pristopilo 35 udov, upajmo pa, ker se oglašila še vedno vršijo, da število udov doraste še prav visoko. Da bi to mlado društvo krepko rastlo, vedno marljivo delovalo in zastopalo dostojno svoje stališče, v to pomozi Bog!

Iz Šmarij pri Jelšah. (Plava kri.) Ljubi »Slov. Gospodar!« Na pošti imamo novo poštno gospodično, ki je bojda visocega stanu tako, da se neki ne pretaka rdeča kri po njenih žilah, ampak plava. Kaj pa ti, »Gospodar«, rečeš, ali naj človek verjame kaj tacega? Veš, pa tista gospodičina nič ne zna slovenski govoriti ali pa noče, saj je iz